

6 - 7 September 2003

Nakskov Fjorddage

Kunsthåndværkermarked - Billedudstilling - Røgede sild
Pileflet - Amtets Miljøskib - Kanaljesejlads - Kanonbådskrigen
Gratis Sildebord - Musik og Sang - Vandreture - Udstillinger
Familieaktiviteter - Ture på Nakskov Fjord - Samt meget meget mere...

Se programmet på midtersiderne

Nakskov Fjorddage - et væld af spændende aktiviteter!

Fjordens Fisk

Aborre

Aborren kendes på sin høje grønlig krop med mørke tværbånd. Den findes i næsten alle danske søer og vandløb, samt i nogle brakvandsområder. Hvis fødebetningelserne er dårlige f.eks. i små damme kan der opstå det, der kaldes "tusindbrødesamfund". Det er en bestand af små meget langsomt voksende fisk – nærmest dværgformer, der selv om de bliver gamle, kun bliver en halv snes centimeter store.

I brakvand er fødebetningelserne for aborre gode, og i Nakskov Fjord vokser aborrene derfor meget stærkt og opnår rekordstørrelser op mod 2 kg. Efterår og vinteren når vandtemperaturen falder og i foråret under gydningen, søger brakvandsaborrerne til det ferskere vand i Nakskov Indrefjord. Så er der gode muligheder for lystfiskeren. Aborren bider gerne på blink, spinnerne, fluer, regnorm og ikke mindst levende rejer.

Torsk

Torsken er kendt af de fleste, om ikke andet så fra nytårsbordet. Torsken er flot marmorert i farver, der varierer efter levested - i tangzonen ofte rødlig eller grønlig, på sandbund og dybere vand lysegrå. Torsken kendes desuden på den kraftige skægtråd på hagen, hvormed den kan smage og føle fødeemner på bunden.

Mange af de vigtigste torskestammer er oceaniske vandrefisk som foretager vidtstrakte gyde- og næringsvandring, men overalt findes stationære lokale bestande af kysttorsk. I dag har overfiskeri, øget forurening og iltsvind desværre gjort at torskebestanden er truet. I vinterperioden kan kysttorsk trække helt ind i Nakskov Fjord, hvor lystfiskere fra havnen kan sikre sig en god stegetorsk. Torsken fanges ved bunden på sandorm, sildestykker, jigs, blink og pirke.

Havørred

Ørreden kan opdeles i 3 forskellige former, havørred, bæk- og søørred, som alle kan stamme fra samme moderfisk. Opdelingen skyldes alene de forskellige ørreders levevis som voksne. Alle ørrederne lægger deres æg i grus- og stenbund i mindre vandløb. Først når ynglen når en størrelse på 10–25 cm differentieres de. Noget yngel vælger at blive i vandløbet (bækørred), mens hovedparten bliver blanke og vandrer nedad vandløbet til søer (søørred) eller vandrer ud i havet (havørred). Havørreder som endnu ikke er kønsmodne trækker om vinteren ofte ind i Nakskov Indrefjord i søgen efter lunere eller ferskere vand. Lystfiskere har da gode chancer med agn som orm, rejer, fluer, blink eller spinner. Fiskes med blink eller spinner, prøv da et stoppe indspinningen af og til, ofte hugger en træg ørred netop når blinket daler mod bunden.

Multe

Tyklæbet multe er i de senere år blevet en ret almindelig gæst i de indre danske farvande. Den kendes på overlæben, der er tyk med en række hårde knopper langs den forreste kant. Multen er en stimefisk, som ofte ses tæt på land ved stenede kyster og langs havnenes moler, hvor den "græsser" plankton, bundplanter og mindre krebsdyr. For at fordøje det svært omsættelige plantematerialet har multen udviklet et muskuløst maveafsnit, der fungerer som fuglenes kråse, samt en meget lang tarm. Multen er en eftertragtet sportsfisk, da den kæmper voldsomt, men dens fødevalg gør det svært at fange den på krog. Multen fanges bedst på brød i havnebassiner og langs moler, hvor den kan spottes oppe fra. En lille grøn flue serveret rigtigt med fluestangen på åben kyst er også en mulighed.

Nakskov Fjorddage – et væld af spændende aktiviteter!

Fjordens Fisk

Ål

Ålens besynderlige livshistorie starter i Sargassohavet adskillige tusinde km fra vores kyster. Ålelarverne bevæger sig med Golfstrømmen til vores kyster, hvor de forvandles til 6-7 cm lange glasål, som myldrer ind til kysten og op i vandløb og søer. Glasålene bliver siden til gulål, der æder alt spiseligt de kan finde. Når ålen bliver kønsmoden holder den op med at spise, mave og tarmkanalen reduceres, øjnene vokser, og den bliver blank på bugen og mørkere på ryggen. Ålen kaldes nu for blankål og er klar til at vandre på brudefærd tilbage til Sargassohavet. For at komme fra lukkede søer og tilbage til havet er ålen, takke være sit hudåndedræt, i stand til at bevæge sig over større strækninger på land. Ålen fanges bedst på stang i sommernætterne, med orm rejer eller småfisk som agn.

Ålekvabbe

Ålekvabben er en mindre, sjældent over 30 cm lang fisk med glat og slimet hud, der kan sno sig som ålen. Ålekvabben holder til i undervandsvegetationen på 2-20 meters dybde. Det mest specielle ved ålekvabben er, at den føder levende unger. Når ungerne fødes er de 35-55 mm lange og klar til at optage en levevis som de voksnes. De mindre ålekvabber ender ofte som føde for større rovfisk som f.eks. torsk og ørred. Ålekvabben kan fanges på stang fra havnemøler o. lign., men ses oftest som bifangst i åluruser. Til trods for at ålekvabbens kød faktisk er fast og velsmagende og mindre fedt end ålens, spises ålekvabben kun af få mennesker. En årsag kan være dens grønne ben og knogler, som er farvet af det ufarlige stof jernsulfat.

Hornfisk

Hornfisken overvintrer i det dybe atlantiske vand og vandrer i forsommeren ind i vores farvande og gerne kystnært. Den er let genkendelig på sin aflange krop og det lange tandbesatte næb. På middagsbordet vil den blive husket for sine grønne ben, lig ålekvabbens. Hornfisken gyder på det lave vand langs kysterne i maj måned, og lystfiskere eller strandvandrere vil på stille dage kunne se, hvordan vandet på steder "koger", når hele stimer af hornfisk gyder i overfladen. Lystfiskeri efter hornfisk er en familiefest, hvor alle kan deltage. Fiskene bider ivrigt på blink, eller sildestrimler fisket efter et flåd. For nybegynderen i fluefiskeri er det en god chance for at mærke fisk på fluestangen.

Trepigget Hundestejle

Trepigget Hundestejle er en lille fisk som højest bliver 10 cm. Den er vidt udbredt i Europa, både i ferskvand og i kystnære områder. Den trepiggede hundestejle yngler i maj og juni, hvor hannen ikklædes en smuk gydedragt. Hannens bug får en kraftig rød farve og siderne et blåligt skær. Hannen bygger derefter en kuleformet rede af plantedele i sit territorium, som han forsvare overfor andre hanner. Hunner der kommer ind i territoriet lokkes derimod til at lægge deres æg i reden, hvor hannen bagefter befrugter dem. Efter gydningen passer hannen æg og unger og forsvare dem hidsigt mod evt. fjender. Den trepiggede hundestejle er fødeedyr for mange større fisk, og er trods sin ringe størrelse tidligere, bl.a. i Guldborgsund blevet opfisket og udnyttet til tran og fiskemel.

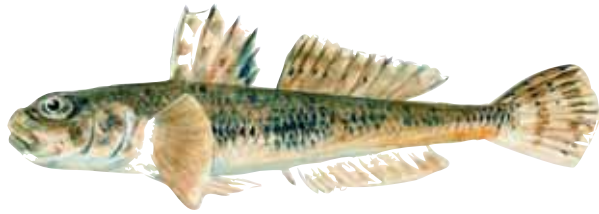
Nakskov Fjorddage - et væld af spændende aktiviteter!

Fjordens Fisk

Sandkutling

Sandkutlingen er en lille op til 10 cm lang fisk. Den træffes i sommerperioden på lavt vand, hvor den danner små stimer ved bunden. Som hos de fleste kutlingearter er bugfinnerne sammenvoksede, så de danner en sugetragt, hvormed den kan holde sig fast på underlaget. Hannen lokker under gydningen hunnen til et hulrum ofte i form af en tom muslingeskal, hvor æggene klæbes til hulrummets sider. Hannen bevogter herefter æggene til de klækker.

Sandkutlingen og ikke mindst den nærtbeslægtede lerkutling vil under sommerens badning ofte kunne ses svømme rundt om den badenes fødder i søgen efter ophvirvlet føde.

Tangnål

Tangnålen rider som sin "fætter" søhesten gennem vandet drevet frem ved sin lynhurtigt bølgende rygfinne. Tangnålen lange hale bruges som gribehale, og når den har snoet den om vandplanterne og står lodret blandt ålegræssets grønne skud, er den næsten umulig at få øje på. Om forsommeren lægger hunnen sine æg i hannens rugepose, og efter æggene klækning vogter hannen endnu en tid sit spæde afkom. Får tangnålen øje på en vandloppe, som er dens hovedføde, svømmer den ind under den med bøjet hoved og krummet hale. Kun rygfinnen bevæger sig, mens den langsomt nærmer sig byttet nedefra. De stærkt bevægelige øjne fikserer byttet, og når afstanden passer, retter den sig lynsnart ud og suger byttet ind i den rørformede mund.

Ulken

Ulken er en bundfisk, som primært lever på lavt vand med blandet bund. I arktiske områder kan de blive op til 60 cm, men herhjemme er den ofte langt mindre. Ulken kan med sit store hoved, kraftigt benede kamme og pigge umiddelbart virke skræmmende. Men ved nærmere eftersyn er det faktisk en flot fisk, ikke mindst hannen som i sin yngledragt får smuk rød, hvidpletet bug. Om vinteren når ulken gyder fastholdes hunnen af hannens store ru bryst- og bugfinner og som noget specielt befrugter hannen æggene inde i hunnen ved hjælp af en udvækst fra gattet. Når æggene er lagt vogter hannen dem til de klækkes. Ulken er kendt for sin grådighed, og fanges ofte på stang fra f.eks. havnemoler, hvor den bider på næsten alt, hvad der kommer for tæt på.

Fjordens Fisk

Om fladfisk

Ordet fladfisk dækker over ca. 570 arter af fisk, hvis krop er sammentrykt fra siden. Fladfiskene svømmer med den ene side opad og den anden side nedad. Fladfisk starter livet som yngel med en normal symmetrisk fiskeform, men undergår under udviklingen forvandling til den specielle sidevendte kropsform. Det ene øje vandrer om til det andet øje på kroppens modsatte side, der bliver til fiskens øjeside, mens den modsatte side bliver til fiskens blindside som den ligger på. Hvis begge øjne sidder på højre side af fisken kaldes fisken højrevendt mens det modsatte kaldes venstrevendt. Det normale for Rødspætte, Ising og skrubbe er at de er højrevendte. Men hos skrubben kan op mod en tredjedel være venstrevendte.

Rødspætte

Rødspætten kan som navnet antyder kendes på, at der på den brune glatte øjeside findes et større antal runde røde pletter og på de 4-7 vortelignende udvækster på gællelåget. Rødspætten kan blive helt op til 100 cm og veje 7 kg, men så store eksemplarer er sjældne i dag, da de fiskes op inden de når denne størrelse. Rødspættens kød er velsmagende og den er for dansk fiskeri en økonomisk meget vigtig art. Rødspætteynglen vokser op på det lave vand tæt under kysterne, hvilket gør den sårbar over for forurening. Den øgede forurening op gennem 1980'erne menes at være årsag til et drastisk fald i rødspættebestanden i bl.a. Skagerrak og Kattegat. God agn er børsteorm, sandorm eller fiskestrimler fisket på et bundtackel.

Skrubbe

Skrubbens kendes bedst på at øjesiden er ru, især langs sidelinien. Dens farvetegning kan minde om rødspættens og individer med kraftigere røde pletter, menes at være bastarder mellem skrubbe og rødspætte og kaldes "leps". Skrubben foretrækker brakvand og tåler endda rent ferskvand i kortere perioder. Mange steder trækker skrubben ligefrem op i vandløb og søer.

Som de fleste andre fladfisk ynder skrubben at grave sig ned i bunden, så det kun er øjnene, der stikker op. Her kan den så godt kamufleret ligge og hvile. Skrubben kan som de fleste fladfisk fanges på sandorm, børsteorm eller fiskestrimler monteret på et bundtackel.

Ising

Isingen kendes bedst fra de øvrige fladfisk på sin buede sidelinie, der danner en halvcirkel over brystfinnen. Øjesiden har ru skæl, og munden er relativ lille. Farven varierer fra gullig til brunlig og mindre eksemplarer virker ofte let gennemsigtige. Isingen er den talrigeste fladfisk, og en vigtig fødekonekurrent til den økonomisk vigtigere rødspætte. I flere områder er isingen i de senere år gået frem i takt med at rødspætten er gået tilbage. Dette skyldes bl.a. at isingen bliver kønsmoden ved mindre størrelse end rødspætten og derfor oftere end rødspætten når at gyde før den bliver fanget. Den fanges tit som bifangst, og fastfood friturestegte fiskefileter er ofte fremstillet af Ising. Fanges på stang med samme agn som til skrubbe og rødspætte.

Nakskov Fjorddage - et væld af spændende aktiviteter!